

Članom Strokovnega sveta za zaščito živali

Datum: 22. september 2013

ZAPISNIK 11. SEJE STROKOVNEGA SVETA ZA ZAŠČITO ŽIVALI (SSŽ)

Datum seje: 19. september 2013
Mesto seje: Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin v Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, Dunajska 22, 1000 Ljubljana (6. nadstropje).
Začetek seje: 14.00
Zaključek seje: 15.30

Prisotni člani: dr. Erih Tetičkovič, Andrea Bogataj Krivec, dr. Uroš Kovačič, dr. Franc Janžekovič, dr. Jurij Trontelj dr. Alenka Dovč
OSTALI: mag. Mitja Šedlbauer
Odsotni člani: ČLANI: dr. Marjan Janžekovič

Redno vabljeni: mag. Dejan Židan, dr. Vida Čadonič Špelič, mag. Mitja Šedlbauer

Predlagani dnevni red:

1. Ugotovitev sklepčnosti
2. Obravnava vloge na temo koresljev
3. Obravnava nekaterih aktualnih problemov na temo prostoživeče živali
4. Razno

1. Ugotovitev sklepčnosti

Predsednik Tetičkovič ugotovi, da smo člani Strokovnega sveta za zaščito živali sklepčni, zato nadaljuje s sejo. Predlagani dnevni red se spremeni v točki dve, kjer se popravi: »Obravnava vloge na temo koresljev.

2 Obravnava vloge na temo koresljev

SSŽ je prejel vlogo uradne veterinarke Marjete Dolinar, ki zaproša za strokovno mnenje glede reje zlatih ribic in njihove nastanitve v ribniku, pogojev in možnosti prezimovanja (U06172-1491/2013, z dne 25. julija 2013).

Alenka Dovč prebere strokovno mnenje dr. Vlaste Jenčič (VF, Inštitut za zdravstveno varstvo rib in čebel):

Zlata ribica (*Carasius auratus auratus*) sodi v družino Cyprinidae. Je ena najbolj priljubljenih, najpogostejših pa tudi najdlje poznanih ljubiteljskih rib. Zaradi njene popularnosti se je razvilo vrsto različic, ki krasijo akvarije in vrtno ribnike. Zlate ribice se najbolje počutijo pri temperaturi vode med 20 in 22 °C, čeprav relativno dobro prenesejo tudi višje in nižje temperature, seveda ob primerni vsebnosti kisika, pH in če voda ni organsko onesnažena. Pozimi pri nizkih temperaturah se življenjski procesi zlate ribice upočasnijo in se zadržujejo na dnu ribnika. Ribnik mora biti zato globok vsaj 80 cm, da voda ne zamrzne. Ribniki tudi ne smejo biti izpostavljeni direktnemu soncu, da se voda poleti ne bi pregrela. Zaželeno je vodno rastlinje, ki ribam nudi zavetje pa tudi dodatni vir kisika podnevi. Poskrbeti moramo, da ribe nimajo stresa. Zagotoviti jim moramo primerno kakovost vode, ki se tem bolj približa optimalni, ni onesnažena z organskimi snovmi, ki nastanejo pri presnovi rib ter morebitnimi drugimi snovmi, ki bi se stekale v ribnik. Poskrbimo za primerno prehrano in preprečimo dostop ribojedim živalim, pa tudi pri morebitnem rokoanju moramo biti previdni, da ribam ne povzročimo mehanskih poškodb. V ribnikih z veliko površino, ki so sami po sebi zaključeni ekosistemi, lahko zlate ribe same preživijo, v manjših ribnikih pa je treba poskrbeti za dovolj velik pretok vode, ki omogoči odplakovanje organskih snovi in dotok svežega kisika. Lahko si pomagamo tudi z ustreznimi filtrirnimi sistemi in aeratorji. Po potrebi je treba ribe zmerno krmiti s hrano, ki je v ta namen dosegljiva na trgu. Mnogo bolj zahtevno je držanje zlatih ribic v sobnih akvarijih, kjer je opisane pogoje težje vzpostaviti in zahtevajo poseben nadzor. Zlasti je vprašljivo držanje zlatih ribic v tradicionalnih okroglih bučkah. Vendar pa je to že druga tema, ki ni predmet tega vprašanja.

Mnenju se pridruži tudi Jurij Trontelj in Erih Tetičkovič. Jurij doda, da so to izredno odporne ribe, ki pod ustreznimi pogoji normalno preživijo zimo zunaj v ribniku brez kakršnih koli posledic. Izpostavi predvsem globino vode in prezračevanje oziroma načine dostopa zraka (kisika) kadar je ribnik zaledenel. Jurij poudari, da je pomembna velikost ribnika, da ne pride do intoksikacij z lastnimi produkti, H₂S, amonijakom ali pomanjkanja kisika... To je še toliko bolj pomembno pozimi, ko so ribniki zaledeneli. Takrat je obvezno vrtanje lukenj v led ali uporaba drugih alternativnih metod (uporaba posebnih plovcev, ki prav tako omogočajo dostop do zraka in izkoristek kisika). Potrebno je zagotoviti redno prezračevanje zaledenelih ribnikov, kar prepreči onesnaževanje vode, ki je posledica kopičenja odpadnih presnovkov rib. Ugotovimo tudi, da te vrste rib niso invazivne vrste in ne ogrožajo naših avtohtonih vrst. Vsi člani komisije se strinjamo o neprimernosti majhnih, predvsem okroglih akvarijev v zaprtih prostorih.

Na to temo se je razvila tudi debata o invazivnih vrstah. Mitja Šedlbauer omeni odlov vodnih želv in povpraša za naše mnenje glede možnosti o nadaljnji prodaji v trgovini za male živali. Andreja Bogataj Krivec pove lastne izkušnje in se z odlovom ne strinja. Pove, da se vedno pojavljajo problemi odgovornega lastništva. Podoben primer imajo tudi v Kopru. Člani smo podobnega mnenja glede odlova in nadaljnje prodaje. Sklepa na to temo ne zavzamemo. Če bo potrebno bomo problematiko obravnavali v eni od naslednjih sej.

3 Obraznava nekaterih aktualnih problemov na temo prostoživeče živali

Nakazana so samo nekatera pereča vprašanja na katera bomo poskusili v prihodnosti rešiti ali dobiti nekatere odgovore nanje. Najbolj pereče je vprašanje mestnih golobov. Pojavlja se vprašanje kam sploh sodijo mestni golobi – *Columba livia domestica*. So to prostoživeče živali, ki jih obravnava tudi direktiva 147/2009 (Direktiva prostoživečih ptic) ali ne? Forma *Columba livia domestica* je namreč skupina ptic, ki živi v urbanem okolju in je odvisna od človeka. Franc Janžekovič pojasni razliko med mestnimi in skalnimi golobi in poda podoben primer za miši in podgane. Mitja pove, da gre za spor pristojnosti. Mitja Šedlbauer nam bo v eni od naslednjih sej podal odločitev na ministrstvu kdo je dejansko pristojen za te živali.

Alenka Dovč poda problem zdravstvenega nadzora reje polhov. Odlov iz narave je še vedno dovoljen, za to je onemogočena kontrola reje in nadzor. Zaenkrat je nemogoče je zagotoviti koliko in katere živali so vzgojene v ujetništvu. Prav zato je tudi nemogoče izvajati zdravstven nadzor reje.

Alenka povpraša glede stanja Zatočišča za prostoživeče živali in ponovnega razpisa. Na kratko predstavi problem, ki je že dalj časa na mrtvi točki. Njeno mnenje je, da se mora čimprej vzpostaviti dober mrežni sistem, ki bo omogočal takojšno prvo pomoč na različnih lokacijah po Sloveniji. Kar nekaj veterinarskih ambulant je pripravljeno in strokovno usposobljeno nuditi prvo pomoč poškodovani ptici ali drugi živali. Šele, ko je živali nudena nujna oskrba in ni več pod hudim stresom je taka žival sposobna prevoza v Muto, kjer imamo edino zatočišče za prostoživeče živali. Prav tako je nesmiselno čakati z evtanazijo, če se ugotovi, da se živali ne da pomagati. Zakaj bi podaljševali trpljenje, če se lahko to naredi na najbližji lokaciji kjer so našli poškodovano žival. Alenka tudi meni, da bi morale biti take ambulante najmanj ena na Primorskem, Dolenskem, Gorenjskem, Štajerskem in v Prekmurju. Nadalje zaključí, da bi se moralo na to temo dobiti ponovno in povabiti k sodelovanju tudi druge veterinarje.

4 Razno

Pod točko razno ni bilo predlogov. Sklepov na tej seji nismo oblikovali. Prav tako nismo potrjevali zapisnika 10. seje (z dne 17. marec 2013), ker smo na tej seji imeli eno samo aktualno točko; in sicer Zakon za zaščito živali – najnovejši dogodki – posledice ustavne presoje, katere kratko poročilo je podal mag. Mitja Šedlbauer.

Zapisała:

I. r. dr. Alenka Dovč

Predsednik:

I. r. dr. Erih Tetičkovič

V Ljubljani, 22. september 2013